

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előzetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri kiadásért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyitltérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötöttesben levő hirdető-írodák, elő-
 ízetünk, vagy a gyakori hirdatók tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

BARS.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adandók.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A bars megyei kör meg-
állapodásai.

Azon feladat és cél, melyeknek megoldására s elérésére ezen kör vállalkozik Barsvármegye szellemi és anyagi jólétének előmozdítására a közszellemet felébreszteni és az erőket tevékenységre felkelteni, mint azt megállapodásai második pontjában jelezi, az által véli elérhetni, hogy az országos politikai kérdések vitatásába nem fog becsátkozni s emélfogva politikai pártállás ezen körön belül nem érvényesíthető.

Ez napjainkban és helyzetünkben kissé merész vállalkozás; s azon indoklás folytán, mely az első pontban foglaltatik, hogy t. i. az alkotmány fentartásánál egyik legfontosabb tényezőül a honpolgárok áldozatkészsége, a közügyek iránt tanusított érdeklődése ismertetik el; továbbá, hogy különösen Barsvármegyében tapasztalható a közügyek elhanyagolása, a közöny veszedelmes terjed s ez megátaloldó, politikai kérdések szemügyre vétele nélkül nem is lehetséges.

Az alkotmány, a vármegye, mint municipium, politikai intézmények; ezekbe szellemet és lelket adni, vagy azokból a közönyt kiirtani, beléjük a cselekvési tevékenységet beoltni, önteni anélkül, hogy politikával foglalkozunk, politikai kérdések vitatásába becsátkozunk, nem tartjuk elérhetőnek, kivihetőnek, különösen a vármegyei területen.

Igaz, hogy mi felette sokat politizálunk, még oly helyeken is, hol anélkül sokkal jobban boldogulnánk, de éppen ezen nemzeti sajátságunknál fogva nem lehet várni, hogy éppen politikai kérdésekben a politikától tartózkodjunk.

Ezt maguk a megállapodások is vallják, midőn a harmadik pontban

ezt mondják, hogy „a körünk tagja egyedül a megye törvényhatósági bizottsági tagja és szavazattal bíró tisztviselő lehet.“

Hát mi a megye törvényhatósági bizottsága? Nem politikai testület-e? És midőn ennek egy része háromévenként választás alá esik, nem az országos politikai pártok igyekeznek abban tért és helyet foglalni? S lehetséges-e a megyei körnek ezen választásokba a pártérzék nélkül befolyni s tagjai cselekvését s tevékenységét a választásokban megbénítani? s magának a körnek passzivitás, semmittevő köpenybe burkolódnia?

Politikai intézményekben politikai állásfoglalás nélkül akciózt megindítani, ellenőrzést gyakorolni nem lehet.

Persze, ott van az „országos“ kitétel, mely szerint a törvényhatósági bizottsági tagok választása, országos politikai kérdésekhez nem tartozik; ámde lehet-e egy az országos politikai pártoknál állást foglaló körtagnak a körbelépésével a közügyek vitatása s elintézésénél pártállását s érzését megtagadni?

Azon megállapodását a körnek, mely szerint csak a megye törvényhatósági bizottság tagjai léphetnek a körbe, nem tartjuk szerencsésnek; a megyebizottsági tagok folytonos változásnak lévén kitéve, a körben oly hullámzást fognak előidézni a be s kilépések által, hogy ez nagyobb akcióra képtelenné tétetik.

Az pedig, hogy a körnek tagja csak az lehet, a ki két körbeli tag által ajánlatik, a mint ellentétben áll azon általános megállapodással, hogy a körnek tagja egyedül a megye törvényhatósági bizottságnak tagja lehet, ugy alig lehet hinni, hogy ilyen prekárius választás esélyeinek tegye ki magát valaki a különben is jogait és érzületét korlátozó körben.

Azon felül ezen megállapodás oly exkluzivitási szellemnek a szülöttje, mely az alkotmányos élet gyökerét támadja meg.

A jogok nem korlátozandók, hanem szélesbitendők s általánosítandók. S ha egy kör, vagy testület hatni akar a közszellem felébresztésére, azt eredményre való kilátással csak akkor teheti, ha minél többeket vonz magához; s ha tartózkodó állást foglal el, ne várja, hogy őt felkeressék mások akkor, mikor neki van szüksége másokra, sőt biztos lehet, hogy magára marad s tétlenségre kárhóztattatik.

A közszellem közakeziót kíván.

Barsvármegye törvényhat. bizottságának ülése.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága Mailáth István elnökle alatt f. hó 22-én tartotta évnegyvenes ülését.

Megyénk távoleső vidékéről is nagy számban gyűltek egybe a törvényhatósági bizottság tagjai, hogy közvetlen tudomást szerezzenek a befejezett pénztárvizsgálat eredményéről.

A főispán a bizalom s szeretettől áradó ovációk között elfoglalván elnöki székét, meghatottan eseteli a szomorú esemény folytán tartott vizsgálat eredményét; sokkal nagyobb a seb — úgy mond — mely törvényhatóságunk testén ütött, hogy sem annak beheglesztésére rövid időtartam alatt gondolni is lehetne; a törvényhatóságnak önfeláldozó, szeretetteljes ápolása s kitartó önzetlen munka igényeltetik e baj gyökeres orvoslásához.

Az elszámolás szomorú eredménye előttünk fekszik; 44,071 frt 30 krban van feltüntetve a sikkasztott összeg; a megye törvényhatósági bizottsága által kiküldöttek és Payer Béla számtiszt jelentéseik alapján kitűnik, hogy a hiány 1882. éven túl nem terjed.

szédet folytatják: a néma társalgást. Egyszerre, mintegy önfelédtségéből, a szép asszony ölébe ejti balkezét. Az ifju mohón kap a finom, fehér, gondozott kezecke után és ajkaihoz emelvén azt, csóktengerbe fűrszti. A szép asszony ellentállás és szó nélkül engedi át kezét az ifjunak, még jobban fénylő szemei mintegy azt mondják neki: „Csókold, csókold kezemet, a mig alkalmad nyilik erre.“

A két fiatal szerelmes kizárólag egymással foglalkozik; ez okból nem veszik észre, hogy a terem oldalajtáját hevesen szakítja föl valaki és a nyitott ajtó mögött a közbömbön áll — a férj.

A szép asszony éles sikolyt hallat; az ifju pedig zavarodva bocsátja el a kis kezét s azután gyorsan ugrik föl és daczosan lép a terembe lépő fiatal ember elé, aki sértő lenézéssel méri tetőtől talpig neje udvarlóját.

— Grófné! kérem, távozzék lakosztályába, — töri meg a kinoshatású csöndet a férj. Mire a szép asszony minden szó nélkül engedelmeskedik férjének, urának.

— A gróf rendelkezék velem — e szavakkal fordul az ifju nála néhány évvel korosabb társához — minden föltételét már előre is elfogadva, készséges szolgálatára állók.

— Ez természetes — válaszol gúnyosan a fiatal gróf, miközben újból lenézőleg méregeti a meglepett udvarlót. — — —

Másnap reggel a kastélyból gyalog indult ki egy hat férjuból álló kis társaság

A sikkasztás a pénztárban a betéti könyvek összegeinek csonkítása és a pénzkészlet eltulajdonítása által lett végrehajtva, kitűnik e jelentések alapján az is, hogy az ellenőrzés felületes volt, az érték nem számoltattott le, ez volt a skontroll-eljárásnak sarkalatos hibája.

A fegyelmi eljárás megkönnyítése végett s annak gyors lebonyolítása céljából szükségesnek láttam az érdekelt tisztviselők kihallgatásánál a pénztárvizsgálatát eszközölő számtiszt jelenlétét is; sőt a gyámügyek rendszeres kezelése s jövőben kövendő legcélszerűbb eljárás meghonosítása szempontjából a belügyminiszterium egyik kiváló szakközegének, Krancz József miniszteri tanácsos urnak részvétét is kikértem, ki szíves készséggel jelent meg hívásomra s böles utasításaival látta el a gyámhivatal közegeit.

A felfüggesztett tisztviselőkön kívül 1882-ben résztvett a scontrollban Máriásy István főjegyző is, ki az alispán szóbeli megbízásából 3-szor tartott pénztárvizsgálatot; ennek alapján jelentést nyújtott be a törvényhatósági bizottsághoz, melyben kéri, hogy a vizsgálat ellene is kiterjesztessék s ezzel kapcsolatban felajánlja az aránylagos kártérítést is.

Valamint a társadalmat az egyesek terde irányu, helytelen alapon nyugvó intenciója nem terhelheti le a józan alapról, ugy egyes büntény sem bélyegezheti meg a megyét.

Még is sajnos körülmény, hogy vannak olyanok, kik a jelen szomorú eseménnyel kapcsolatban gyanúsításokkal lépnek fel. — A meggyőződés tiszta forrása helyett, hirlapok útján vettettek fel azon alaptalan gyanúsítás, mintha Barsvármegye törvényhatósága kebelében szennyes dolgok lepleztesnének.

Azon váddal lépett fel ugyanis Szent-Iványi Oszkár, a megyénk törvényhatósága által delegált inségügyi bizottság ellen, hogy az a reá bizott segélypénzt lelkiismeretlenül kezelte. — Ez ügyben személyem is érintve van, a bizottságban működő el-

a közel fekvő nyiresbe: a gróf, a fiatal ember, négy segéd (szomszédos földbirtokosok) s két katonatorvos, kiket a nem távol épült városból kéretett a háziúr magához. A segédek vitték a kardokat; mig az orvosok mindegyike kis dobozt szoritott hónalj alá, melyben a sebészszközök voltak.

A párbaj föltételei, természetesen, nagyon szigorúak voltak: küzdés a végki-merülésig. Öt percz mulva derekas vértócsa borította a színhelyet: a gróf hatalmas „cerle“-vágással fölhasította ellenfele altestét.

A fiatal ember nagy sebe halálos; de azért a sebesültnak kilátása volt, hogy ifjuságának ereje pár napig életben tartja őt. Ezt fölhasználván, édes atyja egy birtokára vitette magát. Néhány nap mulva azután a hirlapok „urbi et orbe“ kürtörültek, hogy N. N., a reményteljes ifju, hirtelen kimúlt.

Mikor a szép asszony értesült imádója veszélyes megsebesüléséről, kissé megrázkódott; midőn elhunytáról olvasott, már meg sem rázkódott. Ilyen a legtöbb asszony; e kérdésre: „Ki a nagyobb? rendezzen azt felelik magoknak: „Az élő.“

Mintaképe a férfinak.. Ez oly dicséret ugyan, melynél nagyobbat nem mondhatni férfiról, bár legyen az uralkodó; de jobbrátomnál föltétlenül megérdemelt. Már két ízben voltam oly szerencsés, hogy avval tisztelt meg, miszerint párbajsegédének szólított föl. Első ízben, karácsonykor lesz öt éve, a fővárosból táviratilag hitt egyik na-

TÁRCSA.

Szántó.

— Néprege. —

Irta: Bacsa Béla.

Bús dallamot süvölt
 A hideg őszi szél,
 Lehullott sárga lomb
 Vele mind útra kél,
 Kandaló tüzére
 Fát rak egy jó öreg
 És unokájához
 E regét kezdi meg:

Sok eltűnt év előtt,
 Török harezok után,
 Egy fehér ház állt az
 Erdő szélén magán.
 Örömmel pihent a
 Napsugár felette,
 Ifjú, szőke lányka
 Most nyitott ki benne.

Nefejeleset szedni
 Közel tő partjára,
 A sokkal szebb virág
 Olyan gyakran jára.
 Holdas éjen zengett
 Ábrándos dalokat,
 Szerelmes kis szíve
 Suttogá azokat.

Szerelmes lón Rózsa
 Egy barna legénybe.
 Dobogott a kebel,
 S viszont epedt érte
 A molnár fia, ott
 A tulsó oldalon,
 Lelkeik átszálltak
 Egymáshoz a tavon.

De alig ért oda
 A tő közepére,
 Sallangós lovain;
 A még gyenge jégre,
 Rémesen ropogott
 A sima jég körül,
 „Segély-segély!“ hangzott
 S a szárn alámerül.

Szegény-szegény Rózsa
 Oh miért is látta!
 Megtört az a hű szív,
 Búbánat ült rája.
 Csak egy rövid tavaszt
 Siratott át épen
 Örült képzelmével,
 Mély bánat körében.

*) Szántói savanyuvíz forrása.

Két párbaj.

— (Igaz történet.) —

„Nincs regény, a mely izgatóbb részletekkel bír, mint az — élet;“ az ember-ösmérők ezt hiszik és vallják — s igazuk van.

A kényelmesen butorozott elfogadóterem alacsony divánján szép fiatal nő ül. A hölgy még nincs harminczéves, a huszonötödik tavaszt azonban már élvezte. Pompás haja vöröses; alakja telt; ajkain csábitó kaczer mosoly játszik. Előtte a csupán arasznyi magy számolyon, melyen kissé nagy lábait nyugtatja, csinos fiatal ember foglalt helyet, aki lángoló tekintetet lövel a szép asszonyra. Mindketten hallgatnak; de ragyogó szemeik a legérthetőbb párbe-

női eljárásnak kapcsolatával; de főként Barsvármegye becsületét támadja s ezt megvédeni legszentebb kötelességemnek tartom.

Az inségyi bizottság tagjai, kik iránt ma is teljes bizalommal viseltetem, a törvényhatóság előtt elszámoltak. Eljárásuk helyes, korrekt volt. Mindamellett, miután a vád megtétele, indítványozom: hogy ez ügy átvizsgálására a gyanúsító, Szent-Iványi Oszkár elnöksége mellett küldessék ki egy bizottság s a szerzett tapasztalatok nyomán tegyen jelentést a törvényhatóságnak. (Elvárjuk a világgá bocsátott alaptalan vád revokálását!! E bizottság tagjaivá Klobusiczky János és Kosztolányi Aurél választattak meg.

Máriássy jelentése olvastatik fel, mely szószent a következők:

Méltóságos főispán Úr! A Szász István megyei főpénztárnok által elküldött sikkasztások felszámolása Payer Béla kiküldött helyettesi számszámú irátal befizetéséről, csak ezen felszámolásból értesültem: hogy a megye alispánjának magántermészetű felhívása folytán, 1882-ik évben három esetben vettem részt a pénztári vizsgálatban, mely idő szakra nézve az itt működő miniszteri számszámú és a megyei törvényhatósági bizottság kebeléből választott szakbizottság részéről összehívott és ide csatolt csoportosított tanúság szerint az mutatkozik: hogy ezen háromendű vizsgálati időszakban Szász István által 8500 frt. elkikkasztatott, melyből a sikkasztás által ugyanazon időszakban 4512 frt. 11 kr. pótoltatott, ellenben 3987 frt. 89 kr. hiány máig is fennáll.

Hogy ez irányban hallgatással megokot ne szolgáltsak különféle magyarázatokra, kötelességemnek tartom ezen kérdést önként felvetni, azon kérésrel: méltóztassék ezen ügyre vonatkozólag kihallgatásomat elrendelni, s ezen beadványomat a fegyelmi vizsgálatot teljesítő bizottság küldöttéihez átítani, azon utasítással: hogy ezen ügy tényállására vonatkozó nyilatkozatom jegyzőkönyvébe vételessék és szabályosan elintéztessék.

Kérésemnek indoklására a köztérben való működésem rövid felemelése, valamint a közbejöttömrel 1882. évben megtartott pénztári vizsgálat idejében már fennállott és Szász István által elkikkasztott 3987 frt. 89 kr. pénztári hiány megtérítésére vonatkozó felelősségnek magamtól való elutasítás mellett — van szerencsém e következőkre becses figyelmét kikerülni; ugyanis:

I. Már 1848-ik évben, midőn a mai napság élvezett alkotmányos szabadság kivívásáért küzdeni — vért, életet áldoztat hozni kellett... felismerem kötelességem; s ezen kötelességemnek a kivívott alkotmányos szabadság és önkormányzati jog szepülően gyakorlása iránt lelkeemben mai napig fokozódott.

Az 1861-ik évi alkotmányos életünk hajnalán mint törvényeségi jegyű, később a felfüggesztett alkotmányos életünk második ébredésétől — 1865-ik évtől — mai napig: tehát közel 22 éven át Barsvármegye törvényhatósága bizalmából nyert és fokozatosan emelkedett hivatalos állásomban kötelességszerűleg működtem sem merült fel olyan eszt: mely öntudatos mulasztással, vagy felelőtlen magyarázattal terhelve.

Hivataloskodásom alatt nem utolsó földűje voltam a különféle szabálytalanságoknak, s e ténnyel megbízások — részint önként felkutatott okmányok alapján 6 esetben a megyének és az árvárnak terhére veszélyeztettem, mintegy 9000 frt. készpénzt megmentettem!

És így a multra nézve tiszta öntudattal állok a tettes törvényhatóság ítélőszéke elé, mert polgári kötelességem a hivatalos ténnyel is teljesítenem és a harszénen kivívni segített alkotmányos önkormányzati jog gyakorlását tisztátalan kezekkel nem érintetem.

II. A Szász István által elküldött 44,071 frt. 30 kr. sikkasztásából 1882-ik évben meggettett pénztári vizsgálatok idejére eső s fentebb már jelzett 3987 frt. 89 kr. hiány miatt, sem a mulasztásban, sem a kárterítési kötelességben vételességem magamtól nem érezhetem, e következők alapon:

1-ször, a hol a főjegyzőnek kötelessége nincsen, ott mulasztást sem követhet el, — mert az 1870. ésen. t. cz. 43 §. 1.) és 58 §. n.) pontja valamint a pénzügyi és számviteli szabály 77 §-a a pénztárak vizsgálatát kizárólag az alispán kötelességévé teszi, s ekként mindaddig: még az alispán hivatalos távolléte be nem áll, a pénztárak vizsgálatiáért csak az alispán felelős akkor is, ha az alól indokolatlanul kivonja magát.

gyobb vidéki városunkba. Két fiatal lovasági tartalékos-tiszteske a vendéglő asztalánál nyilvánosan kigúnyolt egy lánykát, aki szeszélyből fiu-öltönybe fényképezte le magát. E lánykát jóbarátom ösmerte, nagyabecsülte, tisztelte; s így elakarta a henczegő tiszteskéket hallgattatni és gúnyolódásukért megakarta őket büntetni. Mindezt csak a párbaj után tudtam meg segéd társamtól; mert felünk e párbajok okául azt jelölte meg: „Ellenfeleim orra nem tetszett nekem.“

E két párbaja jutott eszembe, mikor pár nap előtt belép hozzám jóbarátom és fölker, hogy intezsem el, mint egyik párbajsegéde, bizonyos ügyét.

— Mi e párbajod oka? — kérdezém őt.

— Egy hölgyet, akit ösmerek, rágal-mazott valaki; ez okból azt mondtam neki, persze! minden föltűnést kerülve, hogy nevetségessé tette magát a francziák iránti túlzottan kifejezett politikai rokonszenve által.

— És te, a kinek hazánk, nemzetünk iránt oly nagy kötelességei vannak, mint vajmi keveseknek, egy hölgyért, a ki csak „ösmérésöd“ könnyelműen kockáztatod tested egészségét, sőt életedet is! — mondám neki jóakaró szemrehányással, hiszen X. bámulatosan jól ló.

— Igen! csak ösmérem — hangzott visszhangként az igen halk fölkialtás mintegy válaszul. — Nem! nem! nagyra is becsülöm e hölgyet! — toldá meg a mentésé-

2-ször, az 1870. 42 t. cz. 59 §-a, mely azt mondja: „hogy ha az alispán beteg, ha távol van, vagy ha az alispáni szék üres: akkor az alispáni teendőket a főjegyző teljesíti“ — itt alkalmazásba nem jöhet, miután az alispán azon időben formászerűleg hivatalosan távol nem volt!... az pedig: ha az alispán a vármegye házából bármikor kimegyen, hivatalos távolléte nem tekinthető — éppen úgy, mint a szolgabíró és a segéd szolgabírónál ez fennáll, ammissim: mert ezen felfogás szerint az adminisztratio egyöntetű vezetése megbenátnék és a főjegyző hatásköre az alispáni jogkör megsértésével illetéktelenül kiterjesztetnék.

3-szor. Nézetem és a fentebb elmondottak szerint a tettes törvényhatósági bizottság alólirót csak mint főjegyzőt s csak ezen állással kapcsolatos kötelességekről vonhat felelősségre! — A pénztári vizsgálatokért felelős a törvényhatóságnak az alispán, ki erre törvény szerint köteleze van. — Azon körülmény, hogy az alispán felhívására s nem hivatalos jellegű távollétében 1882-ik évben helyette a pénztári vizsgálatban részt vettem, — ez mint magán természetű dolog legrosszabb esetben visszakereseti jogcímet adhat az alispánnak, de nem a tettes törvényhatósági bizottságnak; s hogy én az alispán magán jellegű felhívás el nem utasítottam, idézem az 1870. 42 t. cz. 58 §. k. pontját és azon kényszer helyzetet, mely az alispánnak jogot ad, hogy a tisztviselőkkel rendelkezék.

III. Nem kívánok ez uttal a felelőség kérdésnek bővebb taglalásába becsatlakozni; azt sem kívánom esetenl, vajjon a közbejöttömrel 1882-ik évben meggettett pénztári vizsgálat alkalmával állott-e rendelkezésemre elégséges plúsiák idő és a használt szakköz? — de igen is feleltem azon körülményt, hogy ha az 1883. évi márt 15-én 9-ig szám alatt, és ugyanazon év novemberhő 26-án 178 szám alatt nagy részt általam provokált közgyűlési határozatokkal elrendelt árva és közgazgatási pénztári állandék számbavele — az ezzel megbízott alispán által foganatosított: sok bajnak eleje vétetett volna.

Mindezeknek elmondásával ismétlem előjelzett kötelesség érzetemet és eltekintek a személyemre vonatkozható felelősségnek indokolható teljes eltávolításától ezennel kijelentem: hogy a közbejöttömrel megtartott pénztári vizsgálat idejében Szász István által elkikkasztottak bizonyult 3987 frt. 89 kr. részben fedezetére magam részéről 600 frt. mond: hatszáz forintot önként felajánlok s annak (részletes törlesztés mellett) leendő lefizetésére magamat kötelezem.

És ha a közbejöttömrel működött pénztári vizsgáló küldöttség többi tagjai valamint azok, kik 1883. 1884. 1885-ik évben ezen hiányt észre nem vették, sőt „azt átörökölték és 44,071 frt. emelkekedett... ugyszintén ha azok, kik a pénztári vizsgálati kötelességek erejéig hasonló arányban önkéntes ajánlatot tesznek, akkor Szász István vagyonának és a pénztárosok biztosítékának betudatásával az egész hiány pótolva lesz!

Midőn ezen 600 frt. önként felajánlom s ennek lefizetésére vállalkozom, teszem ezt azon intencióval, hogy szeretett meggyémek feldult békéjét visszaszerezni segítségem s annak leggyorsabb eléréséhez vezető utat kijelöljem.

Kérem Méltóságos főispán urat, hogy ezen nyilatkozatomat a tettes törvényhatósági bizottságnak tudomására hozni, egyszerűsind kihallgatásom végett jelen kérelmemnek és nyilatkozatomnak a megyei törvényhatóság kebeléből kiküldött vizsgáló bizottsághoz való áttételét közvetíteni méltóztassék.

Fogadjá Méltóságod ezuttal is tisztelettemek kifejezését.

Kelt Aranyos-Maróthi 1885. évi szeptemberhő 11-én, alvatos szolgálja, Máriássy István s. k. az alispáni hivatal vezetésével megbízott megyei főjegyző.

Kürthy József bizottsági tag különösen kiemeli a főjegyző iránt táplált háttartalan bizalmát s noha a felolvasott jelentés alapján a megbízóim által — úgy mond — reám rubasztott indítványtételnek egyik része elesett, mégis sajnálattal bár, de kötelezve érzem magamat a következő indítvány megtételére: a tisztelt bizottság a mult gyűlésben a scontroll-bizottság minően tagját felfüggesztette s ellenük a fegyelmi vizsgálatot elrendelte s ezt nem csak az egész ország, de a helyigminiszter is helyesléssel fogadta, ha konsekvencek akarunk tehát maradni, kivételt egyesekkel szemben nem gyakorolhatunk s ennek folytán azt indítványozom, hogy Máriássy István is fűggesztesék fel.

get barátom, miközben szomoruan mosolygott.

— Kérlek hagyj el a kérdezősködést — így némitott el, kiolvasván szememből, hogy bővebb fölvilágosítást kívánok tőle hallani.

Másnap reggel a megyeri patak torkolata mellett nőtt csalitban két pisztolylövés dördült el; az első nem talált; míg a második lövés golyója, kedves barátom mindenkor biztosan célzó kezéből, földre terítette párbaj-ellenfelét. A golyó a sebesült jobb csipőcsontját zúzta össze.

Persze! e párbajról mélyen hallgatunk mi segédek s az orvosok; mert a becsület ezt parancsolja: ugyanis, a párbaj nem olesó hirlapi „reklame“, a mely a párbajozók néha csak képzelt bátorságát ingyen kürtöli a világra.

* * * Mily nagy különbség van e két párbaj között, noha mindkettőnek oka nő volt. Az első bűnös szenvedély küzdette az elesett által; míg az utóbbiban a leglovagiasabb fölfogás híve büntette meg a vétkest.

Amily kárhoztatandó a párbaj, ha okául korcsmai pörlekedés szolgál; ép oly fonséges az, ha ez által a férfiú oly nő becsületét óvja meg a megburcizoltatástól, aki nem tudja, nem is tudhatja, hogy érte-e az illető testi épségét, sőt életét is kockáztatta.

Pálffy Jenő gróf.

Odeschalehy Arthur. A mult gyűlésben az összes tisztviselői karnak fűggesztésére tettem nyilatkozatot, a mit általában tulságosnak ítélték. De akkor a pénztárra vonatkozó jelentések tendenciósus simításoknak tűntek fel s t látszott hirdetni a gyászlobogó is. Ma jó sik látom, hogy a jelentés több kom ságot tüntet fel. En örömmel veszem i domásul a jelentést.

Kosztolányi Aurél nem helyesli ugyan, a mult ülés drákói eljárását, de indokoltnak találja a megdöbbenés pillanatában a rendkívüli eszközök alkalmazását is. Sajnos azonban, hogy a támadások, a megye jóhírnevének rovására, nem csak a helyi, vagy a birodalom napi lapjaiban, hanem a Laithán tul, sőt Nagy-Németországba is áthurcoltattak. Most a hullámok elsimultával, higgadtan, nyugodtan gondolkodhatunk a baj orvoslása felett; ezt várja fölünk a józan közvélemény, ezt kívánja a haza érdeke, megyénk jóléte s integritásának védelme. — De kötelessége is első sorban a törvényhatósági bizottságnak adminisztracionális hátrányok ellen védekezni. — Mindezt figyelembe véve: Kürthy József bizottsági tag indítványát törvénytelennek, igazságtalannak, sőt veszélyesnek tartom — s ennek alapján azt megyénk jól felfogott érdekei védelmének szempontjából elvettemni kérem.

Kürthy József indítványa felett a szavazás elrendelését kérték: Szent-Iványi Oszkár, br. Pittel Gyula, Klobusiczky János, gr. Barbó Miksa, Lipthay Agoston, Pósa Béla, Szirányi Sándor, Kelecsényi Ráfael, Kosztolányi Sándor, hg. Odeschalehy Arthur, Benkovits Sándor, Dióssy József, Meszko Mihály, Csepecz Pál, Futala Jakab, Gólian György, Wiesing Károly, Tarisch Kajetán, Sümegeh János és Gergely Rezső.

Ennek alapján a szavazat elrendeltetvén, az indítvány mellett szavazott: Koroda Pál id., Krumpel János, Kürthy József, Nagy Lajos, Báró Pittel Gyula, Orovniczky Mihály, Veres Károly, Herczeg Odeschalehy Arthur, Benkovich Sándor, Cseri János, Dombay Vilmos, Gólian György, Guttmann István, Klobusiczky János, Kosztolányi Sándor, Meszko Mihály, Szirányi Sándor, Szent-Iványi Oszkár, Sümegeh János, Gr. Barbó Miksa és Dióssy József földbirtokosok, Juhász Pál lelkész, Pósa Béla gazdatiszt, Fába Simon plebános, Gergely Rezső tanító, Trestyánszky József plebános, Tarisch Kajetán földbérlő, összesen 27 bizottsági tag.

Az indítvány ellen szavazott: László János, Leidentrost László, Motesiczky Mór, Nyitrai Ferencz, Rotyik Lukács, Szakmáry Endre, Taubinger Agoston, Conlegner József, Benkovich Ernő, Dussits Zsigmond, Reidtner Adolf, Ambro István, Bakó János, Benkovits Imre, Jankovits János, Kelecsényi Ráfael, Khéval Simon, Knapp Simon, Léva József, Mayerhuber Ferencz, Schvarecz János. földbirtokosok. Kherndl János, Lakner László, Leier Károly, Pollák Bonavent, Sztankay Kálmán, Vénis Gyula és Czibula Gyula gazdatisztok. Dr. Kiss Mihály t. szolgabíró, Konkoly Sándor ügyvéd, Kónya József városi kapitány, Lakner Antal plebános, Mácsay Lukács polgármester, Medveczky Sándor gyógyszerész, Mocsy Lajos ügyvéd, Munkay János esperes plebános, Nemescec Gyula pénzügyőri biztos, Nemessányi Miklós ügyvéd, Novotny Imre ügyvéd, Pftzner Sándor földbérlő, Pozsonyi Ádám gazdatiszt, Rózsa József plebános, Varamay Lajos lelkész, Váray János plebános, Dr. Brach Ferencz m. főorvos, Herman Hubert főerdész, Lúley János szolgabíró, Bay József id. körjegyző, Belesák Károly kir. főmérnök, Gáspár Béla főerdész, Holló Sándor tanár, Ordódy Endre s. szolgabíró, Pfeifer Vilmos t. főjegyző, Dr. Ruffy Pál ügyvéd, Szabó Gusztáv tszéki bíró, Szilvka Géza kereskedő, Tomesányi Gyula erdőmester, Chabada József polgármester, Linksz Béla kereskedő, Schröder Károly reáltanodai igazgató, Szabady Gyula főgyomn. igazgató. Szalamin Kelemen tanár, Gajdossik Ráfael nyugdíjazott polgármester, Petyko Elek cz. kanonok plebános, Thul Lipót polgármester, Belesák László kir. közjegyző, Csekey Flóris ügyvéd, Fába Zsigmond szolgabíró, Hönig László körjegyző, Huberth Vilmos ügyvéd, Kabina Endre plebános, Kosztolányi Aurél ügyvéd, Morvay György ügyvéd, Oszvald Lajos plebános, Rajczy János körjegyző, Rajczy Rezső szolgabíró, Rakovszky Ferencz kir. közjegyző, Rónay Kamil tszéki bíró, Truszka Károly városbíró, Vincze Gyula ügyvéd és h. m. tiszti ügyész, Dillesz Sándor ügyvéd, Lulicsek Izidor plebános, Pristyák Neit esperes-plebános, Sikray Dávid orvos, Szakmáry János esperes plebános, Szilasy Sándor kir. járásbíró, Varga István mérnök, Vass Lipót földbérlő, Veil Samu id. földbérlő, Viesing Károly földbérlő, Balásfy József m. főpénztárnok, Bottka Béla m. levéltárnok, Krumpel János ifj. m. árvaszéki jegyző, Szabó Kálmán gyómi könyveszető; — összesen 94 bizottsági tag.

Eszerint Kürthy indítványa 67 szótöbbséggel elvetetvén, Máriássy István főjegyző jelentése elfogadtatott.

A törvényhatósági bizottság emelkedett hangulattal lelkes éljenzéssel fogadta (ügyének tárgyalása alatt elvonult) belépő Máriássy t, Barsvármegye köztisztelet és sze-

retetben részesült érdemes tisztviselőjét; ki meghatva a bizalom eme ekletans nyilvánulása által, kijelenté: miszerint tudatával bir annak, hogy a köztisztviselő ritkán kerülheti el a hivatalával járó küzdelmet, de e küzdelem nyitja meg a forrást, a bizalom üdítő balzsamát, melyből erőt nyer — terhes kötelmeinek teljesítéséhez. En nyugodt öntudattal várom — úgy mond — eselekményeim elbirálását; büszkén állok itt és a megyei élet téren 22 évi küzdelmemnek legnagyobb jutalmául tekintem a t. törvényhatósági bizottságnak bennem helyezett bizalmát.

Felolvastatik ezután a megye törvényhatósága által a pénztári ügy megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, mely a miniszteri számszám munkálatával egyetemben a hiányt 44,071 frt 30 krban állapítja meg; kiterjed e jelentés a scontroll-bizottság mulasztásaira s az alispán és megyei árva-gyám szabálytalan pénzkezelésére is. Mindezekről rövid idő alatt befejezendett fegyelmi eljárások után hozunk részletes közleményt. Ezt követte: az alispáni jelentés, melyet jövőszámunkban adunk.

A választások tárgysorozatánál: Bellan Mihály főszámvevő kérelme tárgyalatván, lemondása elfogadtatott s ez állásra—1400 frt és 2% lakbér javadalma-zással, valamint a pénztárnoki állásra (jelentkező nem levén)—pályázat hirdetése rendeltetett el.

A megyei aljegyzői állásra Dr. Bottka Géza és az ar.-maróthi járás-orvosi állomásra Dr. Perl Antal egyhangulag választattak meg.

Végül a megyei árva-pénzek elhelyezése felett tüzetvén ki a szavazás, a többség a Lévai Takarékpénztár mellett nyilatkozott. Szavazatukkal járultak e határozathoz: Belesák László, Csekey Flóris, Eggenhoffer Ferencz, Gyenes József, Hönig László, Huberth Vilmos, Kherndl János, Kónya József, Munkay János, Pollák Bonaventura, Pozsonyi Ádám, Váray János, Dr. Brach Ferencz, Kelecsényi Ráfael, Konkoly Sándor, Leyrer Károly, Mocsy Lajos Mácsay Lukács és Medveczky Sándor.

Budapest, 1885. szept. 11.

Kiállításunk fényes erkölcsi sikerei közt a legnagyobb jelentőségű és legörvendesebb bizonyára az, hogy a nyugati nemzetek közvéleménye, mely eddig sok tekintetben balmézeteket, sőt igazságtalan felfogást táplált hazánk kulturtörkévései irányában, most országos tárlatunk alkalmából az igazságos megítélés medrébe kezd ácsapni. A külföld sajtójának legtekintélyesebb közegei a tisztelet és elismerés hangján szólnak Magyarországnak művészeti és tudományos fejlettségéről és komoly ipari haladásáról és a mit egy évtized alatt csak elvétve tudtunk elérni, annak most naponta örvendhetünk: az európai sajtó kimeríthetetlen elismeréssel árasztja el hazánkat és osztatlan itéletével lelkesülten sorozza nemzetünket az európai kulturnépek közé. Ez kétségtelenül a leghatalmasabb vívmánya országos tárlatunknak, a melynek immár teljesítve látjuk ama hivatását, hogy kulturális fejlődésünk, anyagi és szellemi állapotaink való képét tárja a külföld szeméi elé. E rokonszenves elismerés egy újabbik tanujelével találkoznak a franczia sajtó egyik legelőkelőbb közlönyének, a „Temps“-nak legutóbbi számában, a mely beható czikkben foglalkozik hazánk művészetével és iparával.

Van-e Magyarországnak nemzeti művészete és nemzeti izlésen alapuló ipara? Ezt a kérdést veti fel a „Temps“ írója, ráutalva arra, hogy vannak nemzetek, a melyek a művelődés szükséges voltának tudatára ébredve, hirtelen ráveték magukat a kultura munkájára, de rendszertelenül, zűrzavarosan fogtak hozzá a nehéz műhöz és az eredmény az lett, hogy a civilizációnak csak töredékeit tudták elkapkodni, de saját nemzeti kulturát létesíteni nem tudtak.

Magyarországnak azonban van nemzeti művészete és a hagyományok által megszentelt nemzeti izlése. A czikkíró ismerteti ezután agyag-, porcellán- és majolika műiparunkat, a mely szerencsésen sajátította el a régi Pannónia talajában talált ókori műkincsek stíljét és formáit. Keramikus házi iparunkról azt mondja, hogy formái feltűnő módon hasonlítanak a Dél-franciaországban üzött agyagipar idomaihoz és a disztítés és modellirozás és hasonlatossága annyira megy, hogy el sem hitte volna, mikép e tárgyak nem Francziaországból hoztattak be hazánkba, ha iparmuzeumunk tisztviselői nem biztosítják a leg-tünnepélyesebben róla, hogy e tárgyak hazánkban évszázadok óta így készítettnek. Érdekes hasonlatosságot fedez fel a cikkíró a magyar népbutor stíljé, disztiséje és festésében is. E butorok — ugymond — majdnem teljesen olyanok, mint az arabok butorai és láttukra az ember azt vélné, hogy valamely Algirbeli falu szobájának belseje van szeméi előtt.

Azután fejtegeti, hogy a magyar butorok, szőnyegek, ékszerék, zománcok mennyire megörizték régi keleti jellegüket. Az érdekes czikk a német ipar befolyására utal s azután így végződik: „Németország kereskedelmi s ipari befolyása ellen legtöbb

sikerrel küzdhetne itt Franciaország. Társadalmi tekintetben a magyar nép rokonszenvét bírjuk és a barátságos tüntetések zajossága miatt nem kell az érzelmeik ösztönzését kétségbevonnunk. A mezőgazdaságokban, a bányáknál ügyes mérnökök kitűnő állásokat szerezhetnének, műipari czikkeinket szívesen vennék és a nagyipar bizonyos ágai, így nevezetesen a gazdasági gépipar fontos piacot találhatnának.

De Magyarországon ép úgy, mint sok más országban, ugyanazon okok gátolják iparunk terjedését. Francia ügynőket, alkusz, kereskedő-utazót alig látni, míg a német és angol ügynők egészen elárasztják az országot. És ezek bámulatos művészek a rábeszélésben.

Egy pesti kereskedő, a ki igen alaposan ismeri a párisi irodalmat, ezt mondán nekünk: „Olyanok vagyunk, mint a a guillotine par persuasion (a kit rábeszélnek szép szóval, hogy guillotinoztassa magát), mert ha az ajtón kilökjük őket, visszajönnek az ablakon és képesek volnának akár a kéményen. Aratás előtt a Dunapart tele van angol gazdasági gépekkel, melyek a Feketetenger kikötőiből a Dunán feljöttek. Az angol ügynők próbára kínálják, tizenkét havi fizetési határidővel és évenként óriási üzleteket csinálnak. Így áll a dolog egyéb iparágakkal is, melyeket a külföldiek az itteni vevők utasításai szerint gyártanak. Ezen utazó ügynők mind beszélnek magyarul; sok idegen czégnak állandó képviselője van Budapesten; az egyik bécsi cég nagy palotát építtetett.

A francia gyarmat néhány francia tanárból és pinczéből áll. Bécsben sincs különben; előkelő ember alig van hat s a háromszáz más egyen hivatalnok, tolmács, komornyik vagy pinczér. A németek mindenütt ezrével találkoznak; a legkisebb magyar falunak is meg van a maga német gyarmata, melynek boldogulása a szoros solidaritásban rejlik.

Abban rejlik a mi kiviteli kereskedelmünk hanyatlása, hogy mi nem megyünk külföldre, mint az angolok és németek; ezek bebarangolják az egész világot, a hol csak adni és venni lehet s mikor a mi humorisztikus írónk azt állítja ironikusan, hogy angolok a Cheops piramisán és a Jungfrau tetején heridek szappanait, akkor nagy dicsérettel adóznak az angol nemzeti iparnak.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— **Barsvármegye közigazgatási bizottságának** utolsó ülésében az alispáni hivatal aug. havi jelentéséből a tüzesetek egész sorozata tűnik elénk: Fakó-Vezekényen Looecz községben, Vámos-Ladányon, Nagy-Málason, Nemes-Kosztolányban, Csejkön, Ághon, Verebélyen, Presztovolk községben fordultak elő a múlt hó folytán tüzesetek. — A kár 45,905 frt 10 kr tesz ki; biztosítva csak 16,091 frt érték volt. — Ime csak egy hó lefolyása alatt is mennyivel lettünk szegényebbek! — Vajjon a közigazgatási bizottság nem találna módot arra, hogy a tüzesetek által szenvedett károk, (pl. a tömeges biztosítások által) elháríthatóak.

— **Adóprés.** — A kinetári követelések behajtása körül elkövetett mulasztások miatt a felelősség alkalmazását mondta ki közigazgatási bizottságunk Barszentkereszti járás és Körömczványa város által ellátott 7 község kivételével — valamennyi község előjárása ellen így Fába Zsigmond, Zongor János, Raiczky Rezső, Lúley János szolgabíró és Mácsay Lukács polgármester is a felelősség sulyát terhelte, mivel az adóteljesítésre kellő elismerésével nem találkozunk adóbehajtási eljárásuk.

— **Közegészségi** tekintetből is igen fontos a megyei törvényhatóság azon intézkedése, melynek értelmében meghagyatik a községek előjárónak, hogy az állati hulláknak a tulajdonosok által eszközölt eltakarítását szigorúan megkövetelje, kik e rendelet ellen vétének 5—10 frt erejéig lesznek büntetve.

— **Fegyelmi vizsgálat** van folyamatban az ar. maróthi leányiskola tanító testületének két tagja ellen; Jencs Ilona igazgatónő ellen a közigazgatási bizottság, — Orley Luiza ellen pedig a miniszterium rendelte el a fegyelmi vizsgálatot. — A vizsgálat szeszélyes összeszólalkozás, perpatvarból eredő kölcsönös feladás folytán lett elrendelve. Végtelen sajnálatra méltó körülmény, hogy e tanodánk jó hírű, erkölcsiértéke a tanítók személyes ügyei miatt a mende-mondára alkalmas szolgáló magaviseletük folytán határozottan elhomályosult. E bajon segíteni kell; a leányiskola a családok szentélye; a szerénység, a béke és erény temploma; könyelmű szeszélyes nevelők egész társadalmat méltelyezhetnek meg néhány évi behatás alatt. — Ezen intézet hatósága a felmerült bajokat saját hatáskörében már orvosolhatónak nem tartja; vegye tehát a kezébe a közigazgatási bizottság az intézet sorsát, s orvosolja azt a lelkiismeret a legszigorubb követelményei szerint. — **Mi figyelemmel**

kísérjük a vizsgálatot, sőt ezental az iskola kül- és bel életére is sulyt fektetünk; a tanítók nem magán személyek, azoknak életmódja, magaviselete szoros összefüggésben áll nagy fontosságu hivatásuk teljesítésével.

— **Az államuton folyó évben** befejezett építkezések és szállításoknak a kir. kerületi főmérnök által végrehajtandó felülvizsgálathoz a közigazgatási bizottság Leifrost László közigazgatási bizottsági tagot küldi ki.

— **Hymen.** Rédly Géza e hó 21-én váltott jegyet Kriek Irén kisasszonnyal, Kriek Jenő lévai tanítóképzési tanár kedves nővérel. — Mezey Ilonka kisasszonyt, Dr. Mezey Adolf főorvos kedves leányát e napokban jegyezte el Winkler József hontmegyei fiatal földbirtokos. — Állandó boldogság kísérje a két frigyét.

— **Engedélyezett magániskola.** — Nagy-Ugróczon a Thoneth testvérek a gyármunkásai s a vidék egyéb szegény munkásai gyermekeinek oktatása végett miniszteri engedéllyel magániskolát nyitottak. — A derék, áldozatkész emberbarátoknak a közoktatás érdekében tett buzgalomukért megyénk közigazgatási bizottsága köszönetet mond.

— **A lévai nagyvendéglőt** — mint értesülünk — 1886. évi január 1-től ismét Kolibál József veszi át. Feltevése róla, hogy a közönség érdekében mindent elkövet, hogy annak igényeit kielégítvén, hozzá bizalommal forduljunk.

— **Filoxera.** A verebélyi járás szolgabírói hivatala részéről az iránt tétetett jelentés, hogy a verebélyi szőlőkkel határos dicskei szőlőhegyeken filoxera-gyanus szőlőtők észleltek. — E jelentés folytán a földmívelési miniszterium részéről szakfelügyelő küldetett ki a helyszínére a vizsgálat kellő megejtése végett.

— **Lóárverés.** A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi magyar királyi miniszterium közhírré teszi, mikép a kisbéri, mezőhegyesi, fogarasi és bábolnai állami ménesekből és az állami méntelepekből kiselezett lovak folyó évi október hó 14-én és az azt követő napokon Budapesten a kiállítás területén, nyilvános szobeli árverezés útján azonnali készpénzfizetés mellett fognak a legtöbbet ígérőknek eladatni.

— **Sertés-passzus.** — A földm. ipar és kereskedelmi miniszterium újabb kibocsájtott rendelete szerint a sertések forgalmában a tulajdonjog és egészségi állapot igazolására f. évi szept. 1-től marhalevelek lépnek érvénybe, e levelek a szükséglet-hez képest a miniszteriumnál 10,000 példányban már meg is rendeltettek.

— **Budapest millimosai.** Egyre panaszkodnak, hogy szegény város ez a mi fővárosunk s ime ki sejténé, hogy 400,000 lakos közt 200 milliomos van, vagy ha szigoru statisztikusok akarunk lenni, hát csak 191. No de bátran vehetünk 200-at is, ha meggondoljuk, hogy e 191 közt sok oly boldog halandó van, ki nem egy, de több millióval is bír. E szerint tehát fővárosunkban minden 2000 emberre esik egy milliomos. A keresztény milliomosok száma körülbelül 120, a zsidóké 80-ra tehető. Az előbbieket közt Haggemacher Henrik a leggazdagabb, ki nem is oly régen jött be Svájczból, mint egyszerű molaár s ki szerencsével párosult ügyes üzleti tevékenység által oly vagyont gyűjtött, hogy ma talán Pestnek leggazdagabb embere. A keresztény milliomosok közé tartozik még Hübner Nándor építőmester, kinek az Andrassy-uton gyönyörű háza vannak, Vignyázó Sándor, Zichy Jenő gróf, Langheimrich stb. Zsidó milliomosok: 2 Schossberger, 3 Fischel, 4 Krausz, 2 Tafler, 2 Bischitz, 2 Mautner, továbbá Louis Hirsch, Jaques Haas, Herczog Deutsch, Baumgarten, Ehrenfeld, Freistaedler, Stern, Russo, Gyömrei, Györgyei, Okányi, Schwarcz stb. Miként ezen adatok is bizonyítják, milliomosok nem a hivatalnokok és tudósok, hanem az iparosok, kereskedők és a földbirtokosok között fordulnak elő; mégis csodálatos módon irtóznak hazánkban az emberek a munkától, mely áldását ilyen bőven árasztja.

— **Hogyan fest a pokol?** E kérdésre Drexel Hieronymus jezsuita egy hosszabb értekezésben felel meg, mely 1431-ben látott napvilágot. A poklot következőleg írja le: A pokolnak hét helyisége és három kapuja van. Minden lakásban van 7 tűz és 7 jégfolyam és 7000 lyuk, minden lyukban 7000 repedés, minden repedésben 7000 skorpió s ezek mindenikének hét teste van és minden testben 1000 tonna méreg. — No már ettől csak lehetett félni — 1431-ben.

— **A madarak étvágyáról,** az emberével összehasonlítva a következő érdekes adatokat közlik: A rigó képes felfalni egyszerre a legnagyobb csigát is, mely arány olyan forma, mintha a felnőt ember egy ülő helyében 25 font marhahúst fogyasztana el. Még falánkabb a veresbegy, melynek napi táplálékára egy, legalább 15 láb hosszú giliszta volna szükséges, az az aránylag annyi, mintha az ember 9 hüvelyk átmérőjű s 67 láb hosszú kolbászt fogyasztana el. Látható e két példából, hogy a madarak a kártékony rovarok elpusztítása által mily hasznot hajtának.

— **A bécsi magvásár eredménye.** A nemzetközi magvásár intézményét az utóbbi években Budapest elejtette, de Bécs föntartja tovább is. Volt idő, mikor a bécsi magvásár forduló pontot képezett a gabnaüzletben. A múlt vásárnak azonban nem volt meg a várt eredménye. Az üzlet nem fejlődött olyanná, mely megfelelt volna egy nemzetközi gabnavásárnak. Tájkézésül közölhetjük, hogy csakis buza és árpa örvendett némi keresletnek, a többi gabnanemek egy szőlván teljesen el voltak hanyagolva. Nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy az elsörendű magyar buza igen meglepte az idegen kereskedőket és egyhangulag konstataáltak, hogy ritkán láttak oly szép piros színű és acélos buzát. Árpában meglehetősen forgalom volt, de csakis finom árpa kerestetett. Egészben véve a magvásár eredménye alig üti meg egy jó hétköznapi üzlet mértékét és legfőlegb egyes bécsi szállók és vendéglők irhatják szebb napjaik közé a magvásár két napját.

— **Szapora királyi család.** A siami királynak jelenleg 4 fia tanul Párisban európai műveltséget, kik közül az idősebbik 10 éves. Négy gyermek még nem oly sok s nem is ezt értjük mi a szaporaság alatt, de ha azt tudjuk, hogy még otthon is maradt egynehány és pedig számszerint 250 hercegecske s hercegnécske, kik közül 40-en még a szopás ártatlan, édes mesterségével foglalkoznak, bizony elgondolhatjuk, hogy Siam királya még mindig elég alkalmat talál a gyermekeivel való szórakozásra és atyai szive bő vigasztalást lel a kis armádia gyermeki érzületének többlet, kevésbbé harmonikus nyilvánulásán.

— **32 év óta törzstrombitás.** A pilseni hadgyakorlatok alkalmával a király a 2-ik vadászszázalóhoz lovagolt s a parancsnokhoz e szavakat intézte: „Mit csinál Materna?“ E kérdésre a törzstrombitás lépett elő s örömtől sugárzó ábrázattal felelt a király kérdéseire. A király megjegyzé, hogy a trombitás még mindig vig fizető. Materna már 32 év óta szolgál a hadseregnél, mely idő alatt négy kitüntetést kapott. A király már kétszer szólította meg. Egyszer a brandeisi hadgyakorlatokon, s öt év előtt Gácsországban.

— **A kelletlen utitárs.** A déli vasut egyik Bécsből elindult kocsijában ült B. úr sertéskereskedő, a kit föltöbb terhel, hogy egyik beszedes utitársra folyton zaklatta kérdésekkel, ohajtván megtudni, honnan jő, hová megy, kiesoda s minők a családi körülményei. B. úr alig tudta elfojtani bosszúságát s nagyon rövid szókkal felelt, kellő kémszólulatokkal olyant sejtette, hogy neki Bécs-Ujhelybe kell utaznia egy akasztásra. „De hát kiesoda ön? Kérdé halálsápadtan, helyéről felugorva az utitárs. B. úr nyugodtan nyujt oda egy névjegyet: „Willenbacher, hóhér.“ A kíváncsi úr hirtelen elhallgatott s a legközelebbi állomáson csodálatos gyorsasággal párolgott el B. úr nem kis örömeire és derűlttségére.

— **Szerény énekesnő.** Szerény énekesnőről írnak az amerikai lapok, szerencsenő, a neve Nellie Cecily Broke, hangjáról azt írják, hogy a Pattiéval versenyezhetik s impresáriójától még sem kért egyebet, mint tisztességes élelmet és egypár rikitó színű ruhát.

— **Rövid hírek.** — **Időjárás.** A jöhetre: Többnyire esendes, derült időt várhatni, reá északnyugotról felhőzésekkel. — **Irói jubileum.** Esztergomban e hó 20-án ünnepelték meg István bácsi (Majer István püspök) felszázados irói jubileumát. Számos testület, küldöttség tiszteltet a jubilansnál. A város nevében pedig Takács Géza adta át a dispolgári oklevelet egy szép beszéd kíséretében. Délután lakoma volt a firdövendéglőben 150 terítéssel, melyet számos felköszöntő füszerzett. — **A delegációk** valószínűleg október utolsó napjaiban ülnek össze. — **Bach Sándor** báró az egykor hatalmas miniszter, az abszolutizmus bukott hőse a múlt héten fővárosunkban járt és megnézte kiállításunkat. — **Három évi államfegyházra** ítélte a pestvidéki törvényszék Kosztka Emilt, ki Tamásfy Gyulát párbajban megölte. — **Vaszary Kolos** pannonhalmi főapát, kit a győri püspök múlt vasárnap avatott fel, 8500 frtot adott jótékony czélokra. — **Lázadás Ruméliában.** A török zultán fenhatósága alatt álló Ruméliában kiütött a forradalom. A nép a kormányzót elkergette és Sándor bolgár fejedelmet kiáltotta ki fejedelmnek. A bolgár fejedelelem már kiáltványt is bocsátott ki, melyben az uniót bevégzett ténynek ismeri el és felveszi mindkét Bolgárország, Észak- és Dél-Bolgária fejedelme címét és a tartomány kormányát. Nagyon érezhető azon nagy hatalmasság keze, mely ezeket a kis királyokat, mint játékszereket szerepelteti. Ha a háboru komoly jelleget ölt, nagyon valószínű, hogy birodalmunk is kardot köszörül. — **Europa vasutálózata** 1883. végén 182,999 kméter hosszú volt. 1884. 6336 km. új vonalat nyitottak meg, úgy, hogy 1884. végén 189,334 kméter állott forgalomban. Ebből Ausztria-Magyarországra 22,106 km. hosszú vonal esett, melyből 13,034 kméter az osztrák, 8702 a magyar és 370 km. a bosnyák vonalakra esik. — **Az orsz. kiállítás** körülbelül 100 nagy diszoklevél és 4000 másnemű kitüntetést ítéltetett oda a kiállítású juritanács által. — **A király mondta.**

Midőn a Németországgal való konfliktus által előidézett népmozgalmak Spanyolországban tetőpontjukat értek el s már mindenki rettegett a forradalomtól és attól, hogy a nép elűzi a királyt és kikiáltja a köztársaságot, — csak a király, XII-ik Alfonzó őrizte meg nyugalmát és határozott hangon így szól: „Akkor élre állok a hadseregeknek. Szilárd elhatározásom, hogy másként nem hagyom el Spanyolországot, mint darabokra vagdalva.“ — **A büvésztudományból** vett órákat a belga királyné Ostendében az ott időző Herrmann tanártól s az eltanult titkokat, hogy senki meg ne érthesse környezetéből, magyarul írta be jegyzőkönyvébe. — **Nemzetközi kiállítás Liverpoolban.** A jövő év elején Liverpoolban — mint onnan távirják — nemzetközi hajózási, közlekedési, keresk. és iparkiallítás lesz, az angol királynő védnöksége és a walesi herceg elnöksége alatt. A bizottság 76 tagból áll. — **Amerikában** általában könnyen lehet Hymen rószalánczait szétépteni, de legkönnyebben Chicagóban, hol — mint az Amerikai Nemzetörben olvasuk — 30 perc alatt sikerül a válópereteket elintézni s a házastársakat egymástól örökre elválasztani.

APRÓSÁGOK.

— **Rovatvezető:** Zuhany. —

A kétes pillantás. — Jancsi mindennap utánna nézett a takaros Zsuzskának, de olyan furcsa szemeket vetett rá, hogy Zsuzska egyszer így szól magában. — Ez a Jancsi mindig úgy néz rám, hogy nem tudom: el akar-e venni; vagy el akar-e — verni?

Kedvező alkalom. Isten veled pajtás, én már Európát meguntam, megyek Amerikába, sohasem látjuk többé egymást! — Ugy, no akkor adj kölcsön 10 forintot.

Miért nem tanul a cigány latinul? — More, ez a te Gazsi rajkód eszes fia, ezt jó lesz a latin iskolába küldeni. — Juj, ments isten a latinnyelvtől. Három söt tudok latinul, azs is milyen ross, hát még a tebbi milyen lehet? — Melyek azok more? — Melyek? hát porcsió, ekzekució, meg licitáció.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

István bácsi. Majer István, az országzerte kedvelt író felszázados irói jubileuma alkalmából az „Ország-Világ“ sikerült arcképe közli a népszerű lapnak és írónak s ugyanez alkalmával Körözy László dr. írt az ünnepelt férfitől jellemrajzot. A lap többi közleményei is egyenként figyelmet érdemelnek. Így „A modern apostol“ (emlékezés György Vilmosra, sok érdekes adattal), Radnai Rezsőtől; „A hon földje“ költemény Hiadortól; „A hársfa alatt“, elbeszélés Hevesi Józseftől; „Las Carolinas“, Szokolay Kornéltól; „Fábián Gábor“, arcképpel, b. e.-től; „Háboru — vaktöltés“, Székely Huszártól; „Dalok“, Sziklai Somától; „Az antwerpeni világkiállítás“, (nagyszabású képpel); „Az antwerpeni világkiállítás“, (nagyszabású képpel); Karátsanyi Guidó gróf (arcképpel); „Két vén gyerek“, regény Gabányi Árpádtól; „A hét története“ Borostyáni Nándortól: A képek között igen esinosak a poszejai hadgyakorlatról való képek. A gazdag rovatok következők: Tudomány és irodalom, színház és művészet, sport, hímen, gyászrovat, immenonnan, rejtvények. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára: január—decemberre 10 forint, január—júniusra 15 frt, július—szeptemberre 2 frt 50 kr., július—decemberre 5 frt. „Egyévtérts“—sol együtt: egész évre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy hóra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti utca 6-ik szám.

Szerkesztői üzenetek.

— U. S.-nak. — Vettük a küldeményt. Fogadjja köszönetünk mellett szives üdvözlétünket.

— A. L.-nak. Türelmet kérünk, jönni fog az utóbbi is; szívesen vesszünk hasonló közleményeket ezután is.

— „A jámbor tévedések“ tul naivok, az egyiket még is mint „népmondát“ közölni fogjuk.

— Angyal M.-nak. Jölesik az elismerés főként az irói körök részéről. — Az „1-ső Levél“ nem válik be, talán a többi igen; kérünk folytatásokat s egy-két levél közlése után válaszolunk majd érdemlegesen.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 6 frt 20 kr — 6 frt 80 kr. Kétszeres 5 frt 20 kr — 5 frt 50 kr. Rozs: 5 frt 10 kr — 5 frt 40 kr. Árpa: 5 frt 40 kr 6 frt 40 kr. Zab: 5 frt — kr — 5 frt 25 kr. Kukoricza: 4 frt 20 kr — 4 frt 60 kr. Bab: 8 frt 80 kr — 9 frt — kr. Lencse: 7 frt 80 kr — 8 frt 50 kr. Köles: 5 frt — kr. — frt.

„Káran tanul az ember“ ezt tartja egy régi közmondás s ez intésül szolgálhatna mindazoknak kik rá engedik magukat venni, hogy a valódi, a tudomány kitünőségei által kipróbált, Brandt R. gyógyszerész-féle svájci labdacok helyett, melyek az allhisi szerzek zavaraiiban oly kedvező hatást gyakorolnak, más szert alkalmazzanak. Minden valódi dagozon (a gyógyszerárakban 70 kron hadható) czégyjeggyül; egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírása látható. 262

1885. évi 3400. sz.

Hirdetmény.

A zsarnóczai magy. kir. erdőhivatal részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a zsarnóczai garami nagy hid mellett az országot mentén fekvő kincstári gőzfűrésznél felállított tűzifaraktárban felraktárolt tűzifa alább jelzett minőségben és árák lefizetése mellett kisebb mennyiségekben is, 1885. év október hó 1-ső napjától kezdve bárkinek el fog adatni — és pedig:

1 köbméter bükkhasábfá . . .	ára 1 fnt 48 kr.
1 " " selejt dorongfa . . .	1 " 18 "
1 " " tölgyhasábfá . . .	1 " 28 "
1 " " selejt és dorongfa . . .	1 " 02 "
1 " " lágyszerhasábfá . . .	1 " 20 "
1 " " selejt és dorongfa . . .	— 96 "

Venni szándékozók a tűzifának megvételére íránt a zsarnóczai gőzfűrésznél állomásozó magy. kir. raktár-őrnel minden nap jelentkezhetnek.

Zsarnóczán 1885. évi szeptember hó 17.

263

A magy. kir. erdőhivatal.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közléteszi, hogy a lévai tekintetes kir. járásbíróóság 1885. évi 4200. számú végzésével Frommer Simon felperes részére **Szenessy György** gar.-keszűi lakos alperes ellen 286 fnt 70 kr. tőke ennek 1884. évi szeptember hó 29. napjától számított 6% kamatai és ennek összes járulékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 410 fnta becsült lovak, borjúk, sertések és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek 4200. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis G.-Kesziben leendő eszközölésére 1885. évi október hó 6-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik, oly kijelentéssel, hogy ezen árverésen a fentebb jelzett ingóságok az 1881. LX. t. cz. 106. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek

készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Ez árveréshez a venni szándékozók a kitűzött időben a községi bíró házában elvártnak.

Együttal közzététetik, hogy mind azok, kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, elsőbbségi igényüket az árverés megkezdése előtt anyayival inkább bejelentésük — mert különben a végreh. törv. 96. §-a kapcsában egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Léván, 1885. szept hó 15. napján.

Litassy Nándor,
kir. bír. végrehajtó.

264

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közléteszi, hogy a lévai tekintetes kir. járásbíróóság 1885. évi 4201. számú végzésével Kern testvérek lévai lakosok felperesek részére **id. Korda Pálné** szül. Zeitler Mária gar.-újfalusi lakos alperes ellen 371 fnt 92 kr. tőke, ennek 1884. évi december hó 24-ik napjától számított 6% kamatai és összes járulékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1438 fnta becsült gabonából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek 4201. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis G.-Ujfalun leendő eszközölésére 1885. év október 6-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik, oly kijelentéssel, hogy ezen árverésen a fentebb jelzett ingóságok az 1881. LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 408. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Ez árveréshez a venni szándékozók a kitűzött időben a községi bíró házában elvártnak.

Együttal közzététetik, hogy mind azok, kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, elsőbbségi igényüket az árverés megkezdése előtt anyayival inkább bejelentésük — mert különben a végreh. törv. 96. §-a kapcsában egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Léván, 1885. évi szept. hó 17. napján.

Litassy Nándor,
bír. végrehajtó.

265

Poland-chinai sertések.

Arma pusztán, u. p. Nagy-Salló, vannak valódi telivérű sertések darabonként 25 forintjával, ugyszintén 40 félvérű sertések 6 fittól 12 fittig, valamint nagyhasu koczák, valódi Poland-chinai kandisznóval párosulva, darabonként 25 fittól 40 fittig eladók.

Az Arma pusztai jószágigazgatóság.

269

Hirdetés.

Hirdetés.

Kitünő téli alma és körte megrendelhető, válogtaott teljesen hibátlan, különböző legfinomabb faj (ranett) Hajdu Kálmán kiskereskényi pusztájáról. Egy pozsonyi mérő loco Léva 3 fnt 20 kr. Kitünő téli körte pozsonyi mérője loco Léva 4 fnt.

Megrendeléseket **Kern testvérek** elfogadják. 271.

VIDATS-EKÉK

Vidats-féle egyéb gépek és azok pótrészei.

ezentul az eredeti Vidats-féle minták (modell) szerint csakis az alább irt gyárban kaphatók, mely az összes mintákat a Vidats-féle esődtömegtől megszerezve, azokat is gyártja.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság gazdasági osztálya.

Központi iroda: 273 4-4

Budapest, váczi-körut 57. szám.

Bars megye földrajza

Báthy László szerkesztésében elhagyta a sajtót.

Ára térképpel együtt 25 kr.

Vidéki megrendelők, lelkészek, tanítók és iskolák részére tömeges megrendlésnél minden tízre egy tisztelet-példánnyal kedveskedünk.

Kérjük e fölötté szükséges tankönyv megrendelését tájékozásul mielőbb eszközölni. 266.

NYITRAI és TÁRSA
könyvkereskedése Léván.

LACTINA.

Legjobb hizlalószér borjúk, malaczkok, csikók és birkák tenyésztésére; legalább 50% megtakarítással.

Sok gazd. egylet és gazdász által díjazva és ajánlva. Ara egy klg. 35 kr. Prospektus díjmentesen rendelkezésre bocsátatik. Viszont-árusítók kedvezményben részesülnek.

Streiff H., Ritschard & Co.
Bécs VI., Windmühlgasse 16.

Raktár: Verebélyen: Wernner és Steiner uraknál. 267

Eladó

Egy igen szép 2 éves tisztavérű berni bika eladó és azonnal átvehető.

Nagy-Tőre 1885. szept. 15.
U. p. Nagy-Kálma.

Tisztelettel
Taubinger Ágost.

274

2000 forint

biztos jövedelmet kereshetnek évenként minden tőke- és idővesztéség nélkül, ügyes és alkalmas személyek bármely osztályból, kik előkelő osztályoknál megfordulnak.

Ajánlatokat elfogad az **Anonzen Expedition** Schalek Heinrich „2000 forint“ czim alatt. 275

Huzás már október 31-én.

Csak még kevés készlet

BUDAPESTI kiállítási sorsjegy á 1 ft

11 sorsjegy **10** ft

Főnyeremény készpénzben

100.000 forint

Továbbá 20.000 fnt | 10.000 fnt | 5000 fnt ért. stb. | 4000 nyeremény

Kiállítási sorsjegyek kezelősége, Budapest, Andrassy-út 43. Sorsjegyek kaphatók e lap kiadóhivatalában.

Minek PESTRE!?

Minek BÉCSBE!?

mikor nálam minden előpénz nélkül

75 krajczáros részletfizetésre
HOWE-, ANGER-, SINGER-, WEHLER-WILSON

GÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi ezélokra 5 évi jótállás mellett Singer-gépeket ajánlok 36 fntért. Használt gépek becséréltetnek, vagy igazítottatnak jutányos áron. Géptük, részek és csónak raktáronon mindig találhatók.

268.

FISCHER MIKSA kereskedése
Léván.